

Internationalisering in de topsectoren en het onderwijs Kansen en belemmeringen

Document: Analyse- en adviesdocument
Partij: Groene Kennis Coöperatie Programma Internationalisering
Auteurs: Gonneke Leereveld, Ton Stok en Harm Hollemans
Versie: 20130703 v0.2
Doel: Inzicht geven in kansen en beperkingen (op basis van huidige wet- en regelgeving) voor het internationaliseren van het groene mbo onderwijs

Aanleiding *Waarom Topsectoren en Internationalisering verbonden zijn en de kansen/beperkingen die dit biedt*

Veel bedrijven in de Nederlandse veehouderij sector zijn internationaal actief of willen internationaal actief worden. Diverse redenen kunnen daarbij van toepassing zijn. Binnen de actualiteit van de topsectoren in Nederland speelt deze internationalisering een belangrijke rol. Bedrijven produceren daar waar de vraag ontstaat en direct hieruit vloeit de vraag naar kennis op met name het niveau van bedrijfsvoeren en kennis op de werkvloer. Het bedrijfsleven wil investeren om deze kennis aan te bieden: dit biedt kansen voor het groene MBO onderwijs.

Het huidige onderwijs zal echter aan de ene kant internationale moeten worden ingekleurd en aan de andere toegankelijker gemaakt moeten worden voor internationale studenten. Huidige wet- en regelgeving is hierin beperkend.

Gewenste ontwikkelrichting: *Waar willen we naar toe?*

Uit de MIP (meerjaren investeringsplannen) van de meerderheid van de AOC's blijken zij op de finishfoto 2020 een organisatie te willen zijn met een onderscheidend internationaal profiel en een internationaal business portfolio. Dit willen zij ondermeer bereiken door:

- internationale competenties te verwerken in alle mbo opleidingen,
- (verplichte) stages aan te bieden in het buitenland,
- buitenlandse studenten op te leiden,
- te bouwen aan een duurzame internationale samenwerking met buitenlandse partijen, onder meer door internationale projecten en partnerschappen (m.b.v. EU funding)

Om deze finishfoto te realiseren, zijn er een aantal belemmeringen die zich voordoen om dit te bereiken. In dit analysedocument wordt duidelijk wat deze belemmeringen zijn en wat wenselijk is.

Analyse *Welke belemmeringen ontstaan om het doel te bereiken?*

1. MBO onderwijs in Nederland met meer internationale focus inrichten

Buitenlandse stagebedrijven

- Om stage te lopen in het buitenland en dit binnen de onderwijstijd te laten registreren, moet de mbo student verplicht op een geaccrediteerd bedrijf stage lopen. In het buitenland (EU en non EU) is dit een probleem¹. De eisen die gesteld worden aan het bedrijf, eveneens als het benodigde papierwerk en de accreditatie zelf zijn van dusdanige aard dat maar weinig bedrijven geaccrediteerd zijn. In de toekomst worden de eisen (bedrijven selecteren op werkprocessen binnen KD) zwaarder
 - Wens: we willen graag onderzoeken of een nieuwe accreditatiesystematiek gerealiseerd kan worden voor het opnemen en goedkeuren van buitenlandse stagebedrijven voor het mbo

Internationale competenties in kwalificatiestructuur:

- In het mbo onderwijs zijn internationale competenties, internationale stages etc geen verplichting. Scholen zijn hierin vrij met als gevolg dat minder dan 40% van de mbo instellingen internationalisering in het onderwijs integreren.²
 - Wens: we zien graag een aanjagersfunctie vanuit werkveld om internationale competenties op te nemen in het kwalificatiedossier van groene opleidingen: nu worden de dossiers aangepast en is dit een uitgelezen moment om dit in te voeren.

Bekostiging

- Binnen Europa kunnen studenten naar het buitenland via Leonardo da Vinci en krijgen dan reis- en verblijfkosten. Buiten Europa zijn er geen beurzen voor het mbo, wel voor hbo/wo.³

¹ Zie <http://www.agritraineer.nl/want-dutch-interns/Apply-for-accreditation>, gevonden op 1 juli 2013

² Stok, A., Leereveld, G., (2012): 'Nulmeting internationalisering, stand van zaken', GKC, Ede

³ Zie http://leonardodavinci.nl/1_1257_IVT_-_leerlingen_uit_het_mbo.aspx, gevonden op 1 juli 2013

- o Wens: het Leonardo da Vinci programma komt samen met andere programma's in het nieuwe Erasmus plus programma. Dit is nog niet definitief ingericht. Er liggen kansen om de mbo financiering voor buitenlandse stages hierin op te laten nemen.

2. MBO onderwijs toegankelijker maken voor internationale studenten

Het groene MBO onderwijs heeft te kampen met kleine leerlingaantallen. Juist door deze aantallen te verhogen met internationale studenten kan de vakkennis (die internationaal zeer gewaardeerd en ingekocht wordt) op pijl blijven of zelfs toenemen. Daarnaast verrijken internationale klassen de onderwijs omgeving binnen het MBO, waardoor internationale oriëntering voor Nederlandse studenten meer vorm krijgt. Deze oriëntering wordt door het bedrijfsleven genoemd als belangrijke eigenschap voor hun toekomstige Nederlandse werknemers. Het HBO/Universitair onderwijs speelt hier goed op in. In Nederland zijn goede en uitvoerbare mogelijkheden voor internationale studenten op Bachelor, Master en Phd niveau, maar helaas zijn deze niet van toepassing op Vocational (MBO) niveau wat een belemmering oplevert in de uitvoering. Hierdoor ontstaan de volgende situaties:

Visa eisen: geen passend visum

- Non- EU studenten kunnen alleen een studie visum krijgen als ze een IELTS of Toffel test kunnen halen op niveau 6. Voor onderwijs in Mbo is dit Engelse niveau niet nodig
- De Nederlandse studentenvisa behoren tot de duurste van Europa, zo concludeert de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ). Daarnaast blijken de hier geldende administratieve lasten een grote bron van ergernis voor de internationale 'kennismigrant'. Tevens is het visum maar 3 maanden geldig of moet een MVV aanvragen
 - o Wens: We willen graag een (Studie) Visum afspraak waarbij studenten tot maximaal 6 maanden naar Nederland kunnen komen voor een beroepsopleiding. Wellicht dat dit kan onder het "Erkend referentschap"? Daar is nog onvoldoende over duidelijk. De bedoeling is dat de MBO school garant staat voor de studie van deze studenten. Een Engels niveau is minder relevant

Stage eisen (gekoppeld aan visa): praktijkonderwijs slecht mogelijk

- Een student afkomstig van buiten de Europese Unie (EU) en de Europese Economische Ruimte (EER) mag in NL maximaal tien uur per week werken, of fulltime gedurende de zomermaanden, mits hij een tewerkstellingsvergunning (TWV) bezit. De TWV moet door de werkgever worden aangevraagd⁴
- Non-EU studenten kunnen geen stagelopen op een veebedrijf, dit wordt als werken gezien waardoor een Tewerkstellingsvergunning (TWV) nodig is. Een TWV heeft als eis dat een stagebedrijf het minimum loon moet uitkeren. De Internationale student beheerst nog geen vaardigheden waardoor een bedrijf geen salaris kan/wil betalen.
 - o Wens: We willen graag aan het 6 maanden visum de term studie visum meegeven. Op het moment dat studenten het woord studie gekoppeld hebben aan hun visum, kunnen we ze zonder financiële vergoeding laten stage lopen als onderdeel van hun training. (Zelfde stagemodel als voor onze eigen Nederlandse studenten).

Uitgeven diploma: Nederlands en rekenen verplicht voor Nederlands MBO diploma

- Een diploma of erkend certificaat voor het mbo niveau is alleen mogelijk indien de leerling ook examen aflegt in de Nederlandse taal (wettelijk verplichting) en het rekenen op het niveau van afstuderen. Dit is onmogelijk om te realiseren en zorgt dat reguliere opleidingen en diploma's niet gegeven kunnen worden. Scholen moeten anders gecertificeerd worden voor BITEC.⁵
 - o Wens: Graag zouden we onder de verplichting Nederlandse taal en rekenen uit voor Internationale studenten zodat we ze kunnen certificeren of diplomeren. Met deze actie krijgt de Nederlandse MBO kwalificatie meer bekendheid. Dit heeft tot gevolg dat we meer bijdragen aan de in de Top-sectoren genoemde doelen.

Commitment verkrijgen: Wat is er nodig om dit te realiseren

Met dit stuk hopen we inzage te geven in de problematiek daarnaast hopen we de discussie te openen en te kunnen werken naar een toegepast beleid voor internationale studenten in het groene MBO onderwijs. De Groene Kennis Coöperatie Programma Internationalisering is bereid namens de AOC's toelichting te geven.

⁴ zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/visa/vraag-en-antwoord/hoe-vraag-ik-een-visum-voor-nederland-aan.html> gevonden op 1 juli 2013

⁵ Zie http://www.groenonderwijs.nl/feiten_cijfers_internationalisering_buitenlandse_students.php, gevonden op 1 juli 2013